

інших державних органів. У XIX розділі Кримінального кодексу (статті 402 – 433) вказано 9 груп військових кримінальних правопорушень:

1. Проти порядку підлеглості та військової честі.
2. Проти проходження військової служби.
3. Проти порядку користування військовим майном та його збереження.
4. Проти порядку експлуатації військової техніки.
5. Проти порядку несення бойового чергування та інших спеціальних служб.
6. Проти встановленого порядку збереження військової таємниці.
7. Військові посадові кримінальні правопорушення.
8. Проти порядку несення служби на полі боя та в районі військових дій.
9. Кримінальні правопорушення, відповідальність за які передбачена міжнародними конвенціями [3].

Отже, військові злочини – це злочинні діяння, передбачені саме КК України, відповідно до якого за них несуть відповідальність військовослужбовці: Збройних Сил України, Служби безпеки України, Державної прикордонної служби України, Національної гвардії України, інших військових формувань, утворених відповідно до законів України, Державної спеціальної служби транспорту, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації, інші особи, визначені законом.

Підсумовуючи, можна сказати, що воєнні злочини вчиняються виключно на війні, а військові злочини вчиняються виключно у війську. За злочини, вчинені під час війни Російської Федерації проти України, країна-агресор понесе відповідальність саме за воєнні злочини.

Список використаних джерел:

1. Розмежування понять воєнний та військовий злочин. URL: mil.in.ua/uk/blogs/rozmezhuвання-ponyat-voєnnij-ta-vijskovij-zlochyn/ (дата звернення 08.05.2022).
2. Джужа О.М. Гаркуша А.В. Актуальність кримінологічного дослідження екстремальних умов (ситуацій), що сприяють злочинності під час проведення Антитерористичної операції. *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ*. 2014. № 2. С. 27 – 36. URL: elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/865/1/5.pdf (дата звернення 08.05.2022).
3. Кримінальний кодекс України від 05 квіт. 2001 № 2341-III URL: zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2341-14 (дата звернення 08.05.2022).
4. Що таке воєнний та військовий злочин. Відповідальність. URL: jurliga.ligazakon.net/ru/news/209975_shcho-take-vonniy-ta-vyskoviy-zlochyn-vdpovdalnst (дата звернення 08.05.2022).
5. Ukraine: Behng the numbers. URL: <https://www.ohchr.org/en> (дата звернення 08.05.2022).
6. Офіс Генерального прокурора. URL: <https://www.gp.gov.ua/> (дата звернення 08.05.2022).

Тетяна Мох*
Софія Храмова**

КРИМІНОГЕННА СИТУАЦІЯ В КРАЇНІ ПІД ЧАС ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ

Українська держава переживає нелегкі часи, пов'язані загостренням ситуації у країні та введенням військового стану, реформуванням економіки, боротьбою з криміналізацією, яка становить особливу загрозу суспільству.

Причинами ускладнення криміногенної ситуації впродовж усього періоду існування України як незалежної держави є передусім перманентна економічна криза, що

* Викладачка кафедри тактико-спеціальної, вогневої та фізичної підготовки Одеського державного університету внутрішніх справ.

** Курсантка Одеського державного університету внутрішніх справ.

виявляється насамперед у непомірному зростанні цін на продукти харчування і промислові товари, а також безробіття, правовий нігілізм, беззаконня, падіння моральних устоїв тощо. Останнім часом особливої гостроти набула криза в духовно-моральній сфері, що призвело до різкого зростання таких видів злочинів, як умисне вбивство, крадіжки, зґвалтування, хуліганство, злочини, пов'язані з наркотиками, дезертирство тощо. Триває процес інтернаціоналізації злочинності, за якою зростає число злочинних проявів, що мають міжнародний характер. Усе це створює загрозу конституційним засадам функціонування державної влади в Україні [1].

Стосовно криміногенної ситуації під час війни на 33-ій день повномасштабної війни росії проти України: поліція за цей час отримала понад 900 тисяч повідомлень від громадян. Найчастіше люди звертаються за інформаційною та консультаційною допомогою. Також активно повідомляють про виявлення підозрілих осіб чи ймовірно вибухонебезпечні предмети.

Загалом кількість заяв про кримінальні та адміністративні правопорушення зменшилась у понад 2,5 рази в порівнянні з аналогічним періодом минулого року. Наразі за зверненнями громадян зафіксовано скоєння близько 13 тисяч злочинів, з них більше 10 тисяч – тяжкі та особливо тяжкі звертаючи увагу на крадіжки, вчинені в умовах воєнного стану. За такими фактами вже зареєстровано понад 330 кримінальних проваджень – це пов'язано з безробіттям та відчуттям безкарності [2].

Але звертаючи увагу на очільника Національної поліції Ігоря Клименко, який подякував небайдужим громадянам, які допомагають поліції затримувати мародерів, однак попросив бути гуманнішими. «Так, ці особи скоїли злочини в цей надзвичайно складний для всіх час, але не варто відверто знущатися та катувати їх. Вони відповідатимуть за Законом, бо Україна – правова Держава», наголосив він [3].

Поліція докладає максимум зусиль, щоб забезпечити стабільний криміногенний стан в країні, не допускає скоєння нових правопорушень та розкриває справи, які є на цей момент, а на території, де не працює лінія зв'язку з поліцією, зробили альтернативні способи звернення громадян до поліції задля кращої співпраці.

Список використаних джерел:

1. Кулик О.Г. Кримінальна ситуація в Україні: сучасні тенденції. *Наука і правоохорона*. 2019. № 2. С. 149–158.
2. <https://www.pravda.com.ua/news/2022/03/28/7335262/>
3. <https://www.facebook.com/100063549430817/posts/405824704879174/?d=n>

Вячеслав Навроцький*

ВИКЛИКИ, ЩО ПОСТАЛИ ПЕРЕД УКРАЇНСЬКИМ КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВОМ З ПОЧАТКОМ УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКОЇ ВІЙНИ

Запропонована постановка теми передбачає відповідь принаймні на такі групи питань:

1. Яким був стан українського кримінального права на 24.02.2022 р. – у якій мірі воно відображало запити воєнного часу?
2. Які нові проблеми виникли з початком війни?
3. Як долаються ці проблеми шляхом законодавчих новел, нових підходів до тлумачення чинних кримінально-правових норм, через формування актуальних правозастосовних позицій, завдяки розробці оригінальних теоретичних концепцій.

* Професор кафедри кримінального права і кримінології факультету № 1 Інституту підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції Львівського державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент НАПрН України.